

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**RAPORT Z EWALUACJI PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH REALIZOWANYCH W
RAMACH PROJEKTU „PRAKTYKI PEDAGOGICZNE GWARANTEM SKUTECZNEGO
KSZTAŁCENIA PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI” W ROKU AKADEMICKIM 2012/2013**

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Partner Projektu:
Dzielnica Białoleka m.st. Warszawy
ul. Modlińska 197
03-122 Warszawa

Biuro Projektu:
Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
Wydział Nauk Społecznych w Warszawie
03-219 Warszawa ul. Elektronowa 2
tel. 22 814 22 96

1. WSTĘP

Ewaluacja praktyk w projekcie „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli” jest istotnym elementem całego procesu wdrożenia nowego systemu odbywania praktyk przez studentów Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego. W związku z faktem, że uczestnicy projektu są pierwszymi rocznikami pedagogiki, którzy korzystają z nowych, wypracowanych w ramach projektu rozwiązań bardzo ważny jest proces oceny odbywanych praktyk. W roku akademickim 2012/2013 r. odbyły się pierwsze praktyki indywidualne (ciągłe) w ramach projektu. Szczęólnego znaczenia nabiera ona w momencie, gdy pierwsi uczestnicy praktyk odbyli już wizytacje w placówkach. Ich doświadczenia i opinie pozwolą ulepszyć praktyki i pozwolą kolejnym rocznikom w lepszy i pełniejszy sposób korzystać z doświadczeń, które można nabyć w placówkach.

Głównym celem projektu jest nabycie wysokich kwalifikacji praktycznych przez 410 studentów/słuchaczy studiów I stopnia oraz podyplomowych na kierunku Pedagogiki o specjalności Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego, dzięki realizacji w latach 2011-2014 kształcenia praktycznego wypracowaną w projekcie nową metodą praktyk. Cel główny projektu ma zostać zrealizowany poprzez zwiększenie atrakcyjności praktyk pedagogicznych wskutek unowocześnienia i wzbogacenia sfery merytorycznej - opracowanie modelu praktyk uwzględniającego różnorodne formy przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela oraz technicznej – wypracowanie najlepszych rozwiązań organizacyjnych praktyk, w tym sposobu planowania, prowadzenia i dokumentowania praktyk z wykorzystaniem ICT.

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu praktyki hospitacyjne i ciągłe odbywały się w szkołach podstawowych i ich świetlicach oraz przedszkolach.

2. CEL I PROBLEMY BADAWCZE EWALUACJI

Ewaluacją zostali objęci losowi uczestnicy projektu w liczbie 13 osób ze studiów zaocznych.

Głównym celem ewaluacji było zbadanie wartości praktyk i ich znaczenia w procesie kształcenia przyszłych nauczycieli w perspektywie ich uczestnictwa w projekcie.

Przed przystąpieniem do ewaluacji należało zaplanować, jakie problemy badawcze zostaną postawione i poddane weryfikacji. W przypadku projektu, który ma pomóc przygotować przyszłych nauczycieli do pracy zawodowej należało uwzględnić jednocześnie przydatność praktyk, a także czy sposób ich przygotowania i realizacja realizują cele założone w projekcie. Z tej perspektywy postawione zostały dwa główne problemy badawcze:

1. Czy praktyki spełniły swoje funkcje założone w projekcie?
2. Jak studenci oceniają realizację i przebieg praktyk?

Podczas badania ewaluacyjnego głównym przyjętym kryterium było kryterium trafności, oceniające czy dobrze zidentyfikowane zostały potrzeby danej grupy docelowej, w tym przypadku studentów studiów kształcących się na kierunku pedagogika, ze specjalizacją wczesnoszkolną i przedszkolną.

3.METODOLOGIA I NARZĘDZIE BADAWCZE

W badaniu ewaluacyjnym praktyk posłużono się metodą ankietową. Kwestionariusz ankiety składał się z 2 części. Jedna obejmowała ocenę praktyk w szkole podstawowej, druga zaś dotyczyła oceny praktyk w przedszkolu (wzór ankiety w załączeniu).

4.PRZEPROWADZENIE EWALUACJI – GRUPA BADANYCH

Ewaluacja została przeprowadzona wśród studentów studiów zaocznych. Uczestniczyły w niej losowo wybrane osoby spośród tych studentów, którzy odbyli już zarówno praktyki hospitacyjne jak również praktyki ciągłe.

Ogółem zebrano 13 ankiet dotyczących praktyk w szkole podstawowej oraz 13 ankiet dotyczących praktyk w przedszkolu.

5.ANALIZA ZEBRANYCH DANYCH

SZKOŁA PODSTAWOWA

Pytanie 1

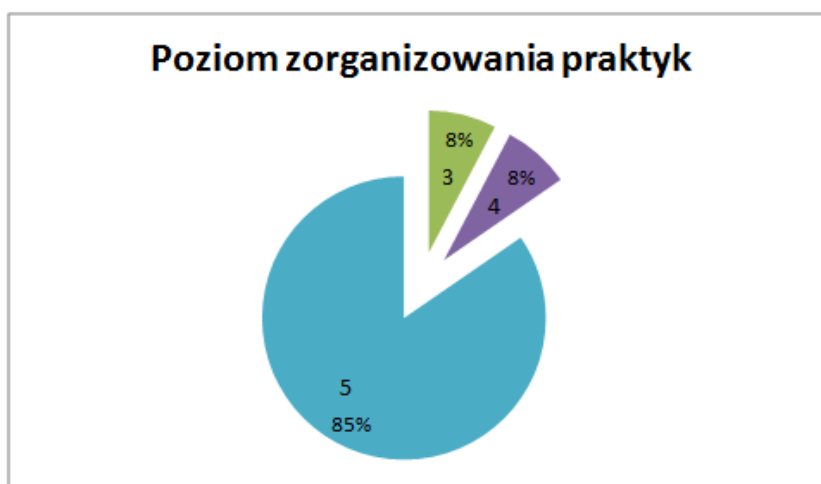
Czy Pani/Pana zdaniem placówka była przygotowana na przybycie studentów/słuchaczy?

92 % badanych uczestników praktyk uznało, że placówka była bardzo dobrze przygotowana na ich przybycie. 8 % pozostałych badanych oceniło przygotowanie placówki na ich przybycie na poziomie dobrym.

Pytanie 2

Czy według Pani/Pana praktyki w placówce były dobrze zorganizowane?

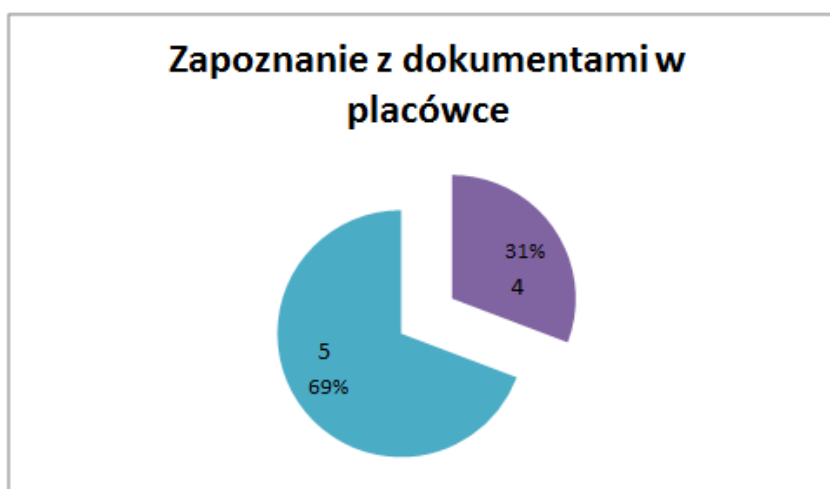

1 – słaby 2 3 4 5 – bardzo dobry

Sama organizacja praktyk dla 85 % badanych była bardzo dobra. 8 % uznało, że działania w placówce były przygotowane na poziomie dobrym. Jedynie 8 % oceniło poziom zorganizowania praktyk w stopniu dostatecznym.

Pytanie 3

Czy w trakcie praktyk zapoznała się Pani/Pan ze sposobem funkcjonowania placówki, prowadzonymi w niej dokumentami?

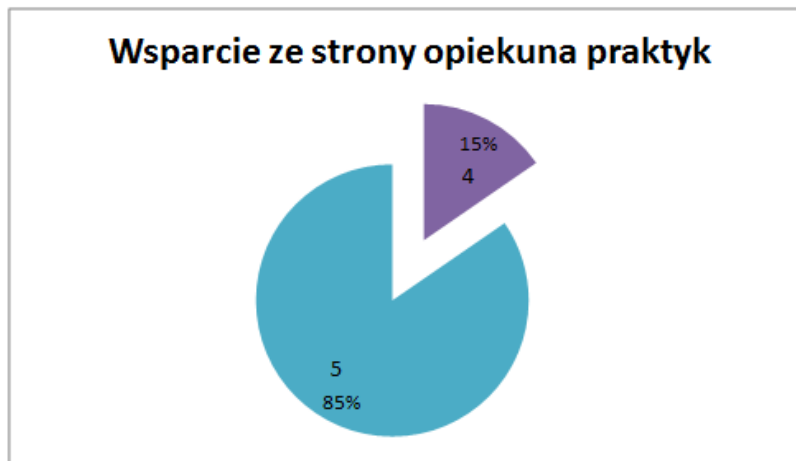

1 – w słabym stopniu 2 3 4 5 – w bardzo dobrym stopniu

69 % badanych uczestników praktyk uznało, iż zapoznali się z dokumentami niezbędnymi do funkcjonowania placówki edukacyjnej w stopniu bardzo dobrym. 31 % określiło poziom zapoznania się z dokumentami na terenie placówki jako dobry.

Pytanie 4

Proszę ocenić wsparcie jakie Pani/Pan otrzymała/ł ze strony opiekuna praktyk z ramienia placówki, jego zaangażowanie i pomoc w sprawach organizacyjnych.

1 – słabe 2 3 4 5 – bardzo dobre

85 % badanych uczestników praktyk uznało, że mogło liczyć na pomoc w sprawach organizacyjnych ze strony opiekuna praktyk i ocenia jego zaangażowanie na poziomie bardzo dobrym. 15 % określiło poziom udzielonego wsparcia przez opiekunów praktyk jako dobry.

Pytanie 5

Proszę ocenić pomoc merytoryczną opiekuna praktyk oraz jego chęć dzielenia się doświadczeniem zdobytym w pracy zawodowej.

1 – słaba 2 3 4 5 – bardzo dobra

Uczestnicy praktyk docenili starania opiekunów praktyk z ramienia placówki. 77 % badanych określiło merytoryczne wsparcie jakie otrzymało od opiekunów praktyk jako bardzo dobre, z kolei 23 % oceniło je w stopniu dobrym.

Pytanie 6

Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z różnymi formami zachowań w relacjach uczeń – uczeń?

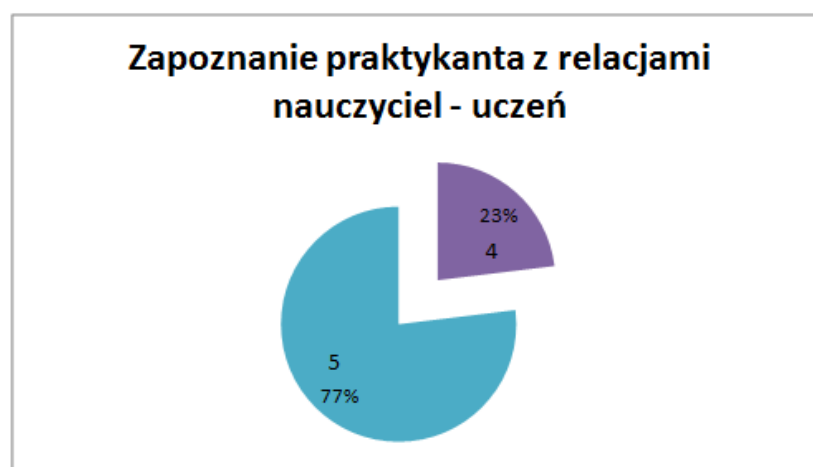

1 – w słabym stopniu 2 3 4 5 – w bardzo dobrym stopniu

77 % badanych uczestników praktyk uznało, że mogli zaobserwować relacje uczniów między sobą w bardzo dobrym stopniu. 23 % stwierdziło, że zaobserwowane relacje były na poziomie dobrym.

Pytanie 7

Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z szerokim spektrum zachowań i interakcji w relacjach nauczyciel – uczeń?

1 – w słabym stopniu 2 3 4 5 – w bardzo dobrym stopniu

Badani uczestnicy praktyk w 77 % - ach uznali, że mogli zaobserwować sytuacje ukazujące relacje pomiędzy uczniem i nauczycielem w stopniu bardzo dobrym. 23 % badanych oceniło taką możliwość na poziomie dobrym.

Pytanie 8

Proszę ocenić własne zaangażowanie/aktywność podczas zajęć w ramach praktyk w tej placówce.

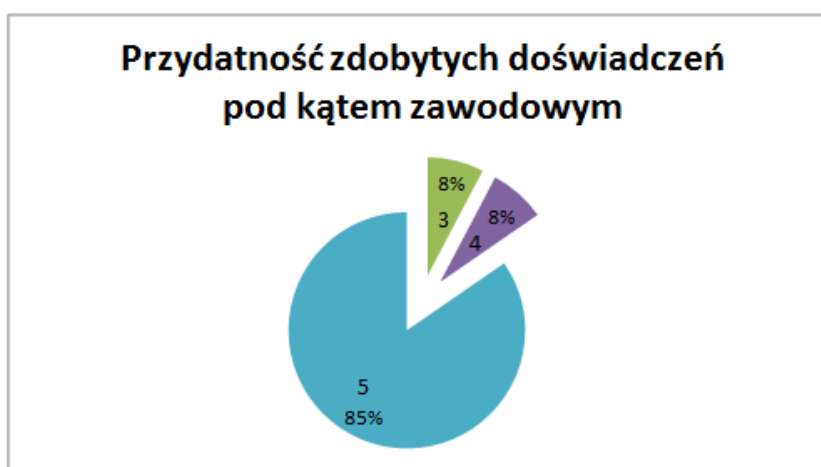

1 – słaba 2 3 4 5 – bardzo dobra

85 % badanych uczestników praktyk oceniła swoją aktywność w trakcie zajęć na poziomie bardzo dobrym. 15 % uznało, iż ich aktywność podczas praktyk była na poziomie dobrym.

Pytanie 9

Proszę ocenić placówkę pod kątem przydatności zdobytych doświadczeń w perspektywie przyszłej pracy zawodowej.

1 – słaba 2 3 4 5 – bardzo dobra

Zdecydowana większość badanych uczestników praktyk (85 %) określiła przydatność zdobytych doświadczeń pod kątem zawodowym na poziomie bardzo dobrym. 8 % badanych oceniło ją jako dobrą, natomiast kolejne 8 % dostateczną.

Pytanie 10

Czy praktyki w tej placówce spełniły Pani/Pana oczekiwania?

1 – słabe 2 3 4 5 – bardzo dobre

Zdecydowana większość badanych uczestników praktyk (85 %) uznała, iż praktyki spełniły ich oczekiwania w stopniu bardzo dobrym. 8 % badanych oceniło poziom satysfakcji z praktyk jako dobry, a pozostałe 8 % jako poziom dostateczny.

PRZEDSZKOLE

Pytanie 1

Czy Pani/Pana zdaniem placówka była przygotowana na przybycie studentów/słuchaczy?

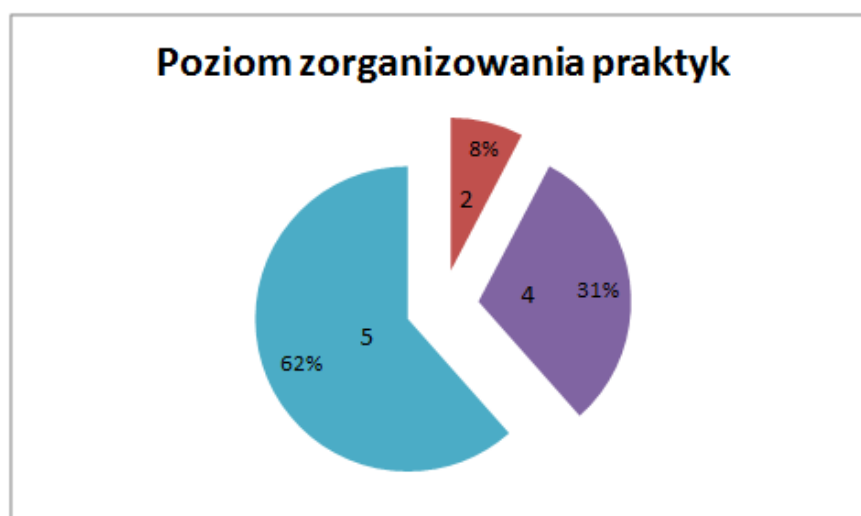

1 – słabe 2 3 4 5 – bardzo dobre

69 % badanych uczestników praktyk uznało, że placówka była bardzo dobrze przygotowana na ich przybycie. 23 % oceniło poziom przygotowania placówki jako dobry. Jedynie wąska grupa uczestników praktyk o udziale 8 % uznała, że placówka była przygotowana na ich przybycie w stopniu dostatecznym.

Pytanie 2

Czy według Pani/Pana praktyki w placówce były dobrze zorganizowane?

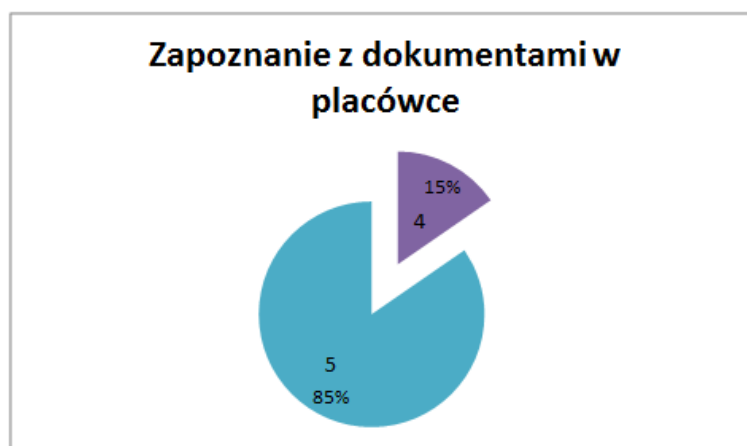

1 – słaby 2 3 4 5 – bardzo dobry

Sama organizacja praktyk dla 62 % badanych była bardzo dobra. 31 % uznało, że działania w placówce były przygotowane na poziomie dobrym. Jedynie 8 % oceniło poziom zorganizowania praktyk w stopniu miernym.

Pytanie 3

Czy w trakcie praktyk zapoznała się Pani/Pan ze sposobem funkcjonowania placówki, prowadzonymi w niej dokumentami?

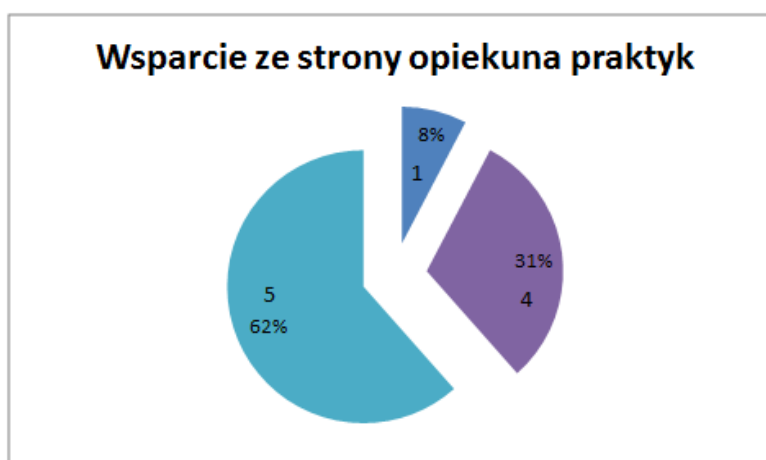

1 – w słabym stopniu 2 3 4 5 – w bardzo dobrym stopniu

85 % badanych uczestników praktyk uznało, iż zapoznali się z dokumentami niezbędnymi do funkcjonowania placówki edukacyjnej w stopniu bardzo dobrym. 15 % określiło poziom zapoznania się z dokumentami na terenie placówki jako dobry.

Pytanie 4

Proszę ocenić wsparcie jakie Pani/Pan otrzymała/ł ze strony opiekuna praktyk z ramienia placówki, jego zaangażowanie i pomoc w sprawach organizacyjnych.

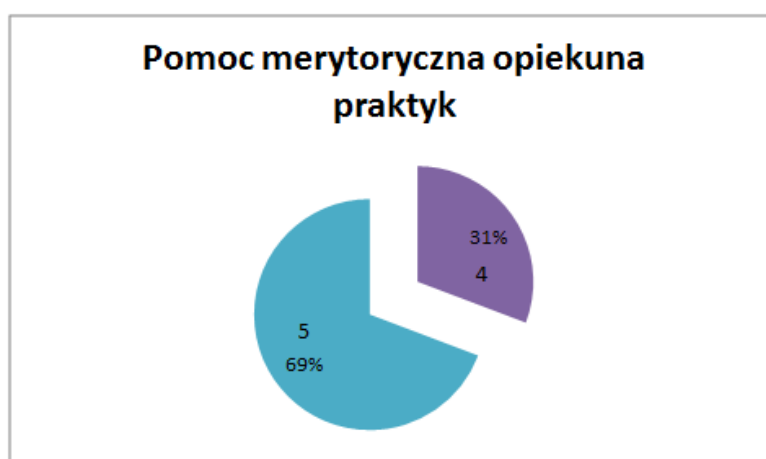

1 – słabe 2 3 4 5 – bardzo dobre

62 % badanych uczestników praktyk uznało, że mogło liczyć na pomoc w sprawach organizacyjnych ze strony opiekuna praktyk i ocenia jego zaangażowanie na poziomie bardzo dobrym. 31 % określiło poziom udzielonego wsparcia przez opiekunów praktyk jako dobry. Jedynie 8 % uznało, że było ono niedostateczne.

Pytanie 5

Proszę ocenić pomoc merytoryczną opiekuna praktyk oraz jego chęć dzielenia się doświadczeniem zdobytym w pracy zawodowej.

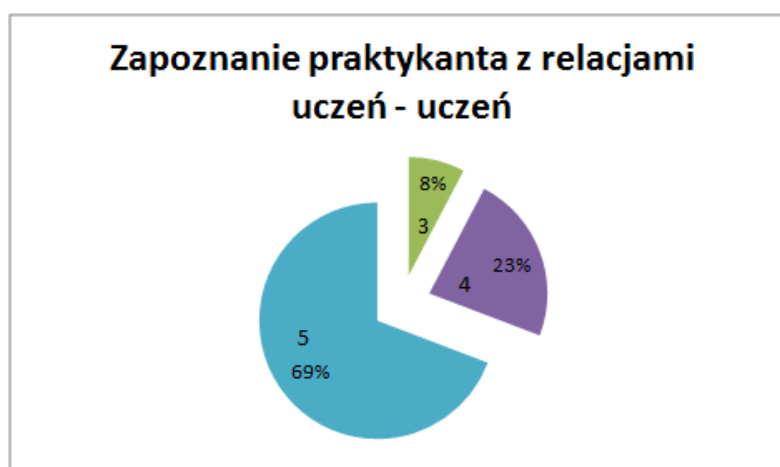

1 – słaba 2 3 4 5 – bardzo dobra

69 % badanych uczestników praktyk określiło merytoryczne wsparcie jakie otrzymało od opiekunów praktyk jako bardzo dobre. 23 % oceniło je w stopniu dobrym.

Pytanie 6

Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z różnymi formami zachowań w relacjach uczeń – uczeń?

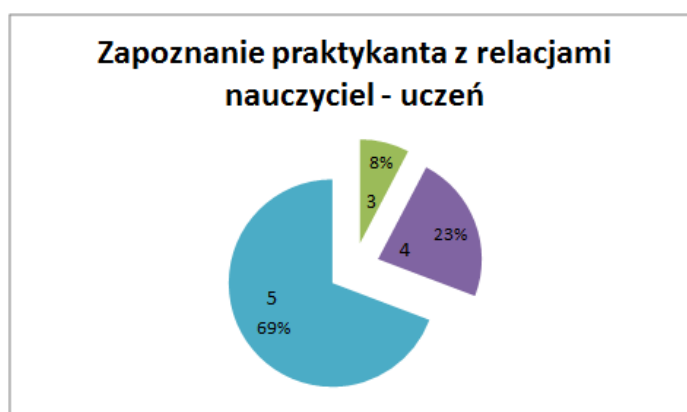

1 – w słabym stopniu 2 3 4 5 – w bardzo dobrym stopniu

69 % badanych uczestników praktyk uznało, że mogli zaobserwować relacje uczniów między sobą w bardzo dobrym stopniu. 23 % stwierdziło, że zaobserwowane relacje były na poziomie dobrym. 8 % oceniło relacje uczeń – uczeń jakie zaobserwowali w placówce edukacyjnej na poziomie dostatecznym.

Pytanie 7

Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z szerokim spektrum zachowań i interakcji w relacjach nauczyciel – uczeń?

1 – w słabym stopniu 2 3 4 5 – w bardzo dobrym stopniu

Badani uczestnicy praktyk w 69 % - ach uznali, że mogli zaobserwować sytuacje ukazujące relacje pomiędzy uczniem i nauczycielem w stopniu bardzo dobrym. 23 % badanych oceniło taką możliwość na poziomie dobrym. 8 % zaobserwowało relacje pomiędzy uczniem i nauczycielem w stopniu dostatecznym.

Pytanie 8

Proszę ocenić własne zaangażowanie/aktywność podczas zajęć w ramach praktyk w tej placówce.

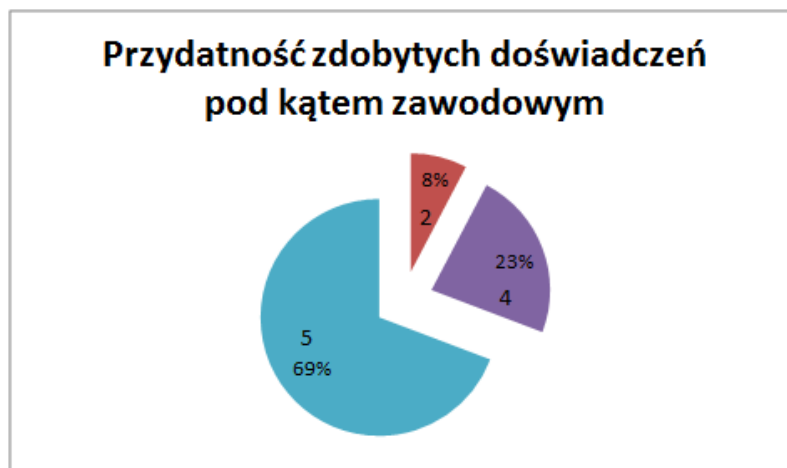

1 – słaba 2 3 4 5 – bardzo dobra

85 % badanych uczestników praktyk oceniła swoją aktywność w trakcie zajęć na poziomie bardzo dobrym. 15 % uznało, iż ich aktywność podczas praktyk była na poziomie dobrym.

Pytanie 9

Proszę ocenić placówkę pod kątem przydatności zdobytych doświadczeń w perspektywie przyszłej pracy zawodowej.

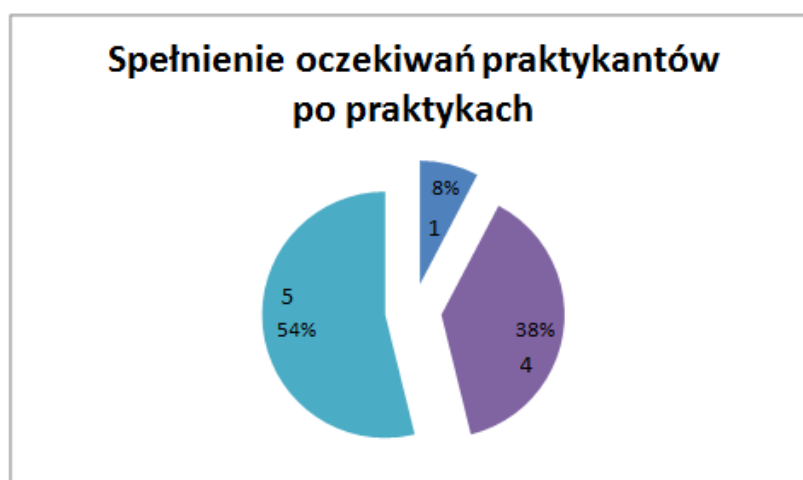

1 – słaba 2 3 4 5 – bardzo dobra

69 % badanych uczestników praktyk określiło przydatność zdobytych doświadczeń pod kątem zawodowym na poziomie bardzo dobrym. 23 % badanych oceniło ją jako dobrą, natomiast pozostałe 8 % uznało, że zdobyte w ten sposób doświadczenia przydały się w stopniu miernym.

Pytanie 10

Czy praktyki w tej placówce spełniły Pani/Pana oczekiwania?

1 – słabe 2 3 4 5 – bardzo dobre

54 % badanych uczestników praktyk uznało, iż praktyki spełniły ich oczekiwania w stopniu bardzo dobrym. 38 % badanych oceniło poziom satysfakcji z praktyk jako dobry, a pozostałe 8 % jako poziom niedostateczny.

WNIOSKI:

Na podstawie przeprowadzonego badania wyłaniają się następujące wnioski ogólne:

1. Studenci byli zadowoleni z odbytych praktyk.
2. Studenci bardziej byli zadowoleni z praktyk w szkole podstawowej, niż w przedszkolu.
3. Wartością dla praktykantów była możliwość poznania sposobu funkcjonowania placówek, a także dokumentów regulujących pracę szkoły.
4. Studenci najbardziej doceniają komunikatywność opiekunów i chęć udzielania odpowiedzi na pytania. Wyżej cenią specjalistów, którzy mimo wszystko są im życzliwi.
5. Praktykanci najbardziej zadowoleni byli z możliwości obserwacji placówek w czasie ich działalności, określając to jako „życie szkoły od kuchni”.
6. Studenci byli bardzo zadowoleni z kontaktów z dyrekcją poszczególnych placówek oraz pedagogiem szkolnym.

REKOMENDACJE:

Na podstawie analizy ankiet wyprowadzone zostają następujące zalecenia:

1. Należy określić szczegółowo zakres obowiązków opiekunów praktyk, przy jednoczesnym szczegółowym określeniu przebiegu praktyk, aby studenci wiedzieli czego mogą oczekiwać od poszczególnych osób.
2. Należy informować studentów z wyprzedzeniem o praktykach, podając im do wiadomości konkretne informacje, szczególnie czego będą dotyczyły praktyki, w jakim wymiarze godzin i jaki jest ich cel.
3. Należy podejmować problematykę dzieci i młodzieży w perspektywie szkolnej. Wnioskowane są dalsze spotkania z pedagogiem szkolnym w szkole podstawowej.
4. Spotkania z dyrekcją poszczególnych placówek powinny być również obowiązkowym punktem tych praktyk. Dotychczasowe grupy były bardzo zadowolone z tych kontaktów i wskazały to jako cenne źródło doświadczeń.
5. Należy uwzględnić przy ustalaniu terminu praktyk, aby studenci tracili jak najmniej zajęć na uczelni. Sugerowane jest także ustalanie wszystkich możliwych praktyk w weekendy, aby pracujące osoby nie miały dodatkowych utrudnień.